

De opmars van de houtchip

Energie uit biomassa verandert houtmarkt

De afgelopen jaren is de houtmarkt meer in beweging dan in decennia hiervoor. Niet alleen zijn ondanks de recessie de rondhoutprijzen weer aan het oplopen, een ander product is met een **opmars bezig: biomassa voor energieproductie**. Dit laatste zal voor boseigenaren en bosbeheerders wellicht belangrijke gevolgen hebben, verwacht Kees Boon, voorzitter van de Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH).

— Ido Borkent (redactie)

Een tamelijk nieuwe machine is de press-collector; geconstrueerd voor opbouw op elk merk forwarder. Zo kan op een snelle manier met een groot volume rest- en takhout uit de bossen gereden worden om vervolgens te laten drogen en te versnipperen. De bak is hier geladen met rondhout. De boorden kunnen naar binnen draaien en takhout samenpersen.

foto AVIH

> **Hoe groot is de productie van hout in Nederland eigenlijk?**

“In Nederland wordt jaarlijks rond de 1,2 miljoen m³ rondhout geproduceerd. De trend is gelijkblijvend, licht dalend misschien. De productie van schoon resthout, bestaande uit zagerij-restproducten – zoals chips, schaaldelen, zaagsel – en ‘verse’ chips uit bos en landschap bedraagt rond de 800.000 ton. Je kunt niet exact zeggen hoe groot de omvang van die markt nu is. In ieder geval is nu ruwweg de helft afkomstig van restproducten van de houtverwerkende ondernemers.”

Wat zijn de vragers op de markt?

“Dat zijn vooral de grote energiebedrijven, zoals Nuon/Vattenfall, Essent/RWE of Electrabel, maar ook een groeiend aantal kleinere industriële bedrijven die rechtstreeks chips afnemen. Norske Skog en Parenco Hout BV kopen op jaarbasis al 150.000 ton, waarvan een aanzienlijk deel in Renkum gebruikt wordt om duurzame energie op te wekken, in de vorm van warmte

en electriciteit. In de glastuinbouw koopt men chips voor warmte en CO₂. Maar om de groei aan te geven: Nuon/Vattenfall neemt nu een miljoen ton af, maar in 2020 moet dat vertienvoudigd zijn. Elk jaar dus een miljoen ton méér. Dat is dus gigantisch.”

Hoe is die vraag nou ontstaan?

“Ja, je zou kunnen zeggen door de maatschappelijke behoefte. Duurzame energieopwekking is inmiddels wel geland. Marktpartijen nemen dit op en maken er een betaalde markt van. Concreet voor de bosbeheerder betekent dit, heel in het algemeen gesproken, dat de waarde van chips ‘af bos’ (transport-klaar aangeboden, red.) nu stijgt van ongeveer 0 tot 10 euro naar 10 tot 20 euro per ton.”

Dat is mooi natuurlijk, maar kan de boseigenaar hier zelf op inspelen?

“Nou, ik denk dat het voor daadwerkelijk vooropgezette oogst nog wat te vroeg is. Maar het oogsten ten behoeve van chips van volle bomen in jonge beplantingen, van hele bomen uit natuurinrichtingsprojecten of van materiaal uit landschappelijke beplantingen; ja dat gebeurt al wel. Belangrijk is dat je je realiseert dat er veel verschillende specificaties zijn waar het product aan moet voldoen. Als boseigenaar of

houtproducent kun je dat allemaal niet weten. Dat is de rol van de exploitant en van de handel. Naar mijn idee wordt dat overigens goed opgepakt door de rondhoutexploitanten.”

Betekent dit ook dat de bosbeheerder zijn techniek moet veranderen?

“Dat zou kunnen. Je kunt bijvoorbeeld denken aan het sortiment dat je wilt laten oogsten, met zo min mogelijk blad en naalden. Of aan andere omlopen en ontsluiting, of het retourneren van as van de verbranding van chips in de bosodem om de mineralenkringloop te sluiten. Maar dat zijn in zekere zin schoten voor de boeg. Hier moet zeker onderzoek naar worden verricht.”

Is dit een kleine opleving of een belangrijke trend?

“Het is onmiskenbaar dat we voor grote veranderingen staan. De Europese duurzame energie-doelstellingen 2020 op basis van ‘Kyoto’ leveren volgens de Finse onderzoeker Jaakko Pöyry al houttekort op voor de bestaande houtverwerkende industrie in Europa.

Uit marktverkenningen blijkt volgens de CEPI, de Europese papierindustrie, dat de markt nu in evenwicht is, maar dat in de toekomst twee keer zoveel grondstof nodig is. Zij willen

dus meer aanplant, meer recycleren en meer oogsten om aan die vraag te kunnen voldoen. Je kunt je dus goed voorstellen dat door deze structureel stijgende vraag de prijs van de grondstof hout gaat stijgen. Op dit moment al zie je prijsconcurrentie in het dunne rondhout tussen bestemmingen energie en de papier- en platenindustrie.

In Finland is het beleid gericht op een 100% zelfvoorzieningsgraad in energie. Dat doen ze door besparingen en extra inzet van kernenergie maar ook door de productie van verse chips in het bos op te voeren van nu 5 miljoen m³ naar 17,5 miljoen m³ in 2020. De overheid levert daartoe subsidies om de overstap van kolen naar biomassa te bespoedigen en door prijsgaranties te geven voor warmtekrachtcentrales.” <

Ido Borkent

Voor meer informatie:

Verslag veldwerkplaats ‘Kansen voor biomassa uit natuurbeheer’ op:
www.beheerdersnetwerken.nl,
www.avih.nl en www.biomassaforum.nl

foto Hans van den Bos, Bosbeeld.nl

